

УДК: 658.784:657

Іваніцька Віта Олександрівна

магістр кафедри обліку і аудиту

Київського національного університету технологій та дизайну

Иваницкая Вита Александровна

магистр кафедры учета и аудита

Киевского национального университета технологий и дизайна

Ivanitska Vita

Master of the Department of Accounting and Audit of the

Kyiv National University of Technology and Design

Хаустова Євгенія Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну

Хаустова Евгения Борисовна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры учета и аудита

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Khaustova Yevheniya

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Accounting and Audit

Kyiv National University of Technology and Design

**ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ
РЕАЛІЗАЦІЇ**

**ПРОБЛЕМЫ УЧЕТА И АНАЛИЗА ГОТОВОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕЕ
РЕАЛИЗАЦИИ**

**PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYSIS OF FINISHED
PRODUCT AND ITS SALE**

Анотація. У статті розглянуто особливості обліку готової продукції, її класифікація та оцінка. Мета статті полягає у дослідженні проблемних аспектів обліку готової продукції та її реалізації. Визначено напрями удосконалення первинного обліку реалізації готової продукції. Також, надано пропозиції щодо покращення обліку готової продукції та її реалізації. Встановлено, що однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової продукції.

Ключові слова: виробництво, готова продукція, класифікація, оцінка, реалізація продукції, собівартість.

Аннотация. В статье рассмотрены особенности учета готовой продукции, ее классификация и оценка. Цель статьи заключается в исследовании проблемных аспектов учета готовой продукции и ее реализации. Определены направления совершенствования первичного учета реализации готовой продукции. Также, даны предложения по улучшению учета готовой продукции и ее реализации. Установлено, что одной из составляющих эффективной организации учета наличия и движения готовой продукции является высокий уровень использования учетной информации для оценки качественных и количественных характеристик готовой продукции.

Ключевые слова: производство, готовая продукция, классификация, оценка, реализация продукции, себестоимость.

Summary. Features of accounting of final products, their classification and evaluation have been considered in the article. The purpose of the article is to study the problematic aspects of final products and its implementation. The ways of improving of primary accounting of realization final products have been determined. Also it has been submitted suggestions for improvement of final products and its implementation. It has been established that one of the

components of an effective accounting presence and movement of final products is high level of use the accounting information to evaluate the qualitative and quantitative characteristics of the final of products.

***Key words:** production, final products, classification, assessment, realization of production, cost price.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В сучасних умовах успішна діяльність кожного підприємства залежить від рівня економічної ефективності виробництва готової продукції. Облік та аналіз готової продукції, а також її реалізації є важливою проблемою в діяльності сучасних підприємств України, тому що завдяки виробництву готової продукції вони отримують та максимізують свій прибуток. Отже, удосконалення організації обліку та аналізу виробництва готової продукції від її реалізації є основним способом досягнення соціальної та економічної ефективності в діяльності підприємства. Вирішення проблем обліку та аналізу готової продукції та її реалізації в умовах посиленого режиму економії і ресурсозбереження можливе за наявності у суб'єктів управління своєчасної, повної, правдивої інформації про фактори, що впливають на собівартість, а також майбутні фінансові результати від реалізації готової продукції. Саме підвищення якості продукції є одним із основних шляхів покращення ефективності виробничого процесу, що залежить від матеріалів виробництва та стимулювання працівників і вимог споживачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питання, пов'язані з обліком готової продукції, висвітлювали вітчизняні й зарубіжні економісти. Найбільш ґрунтовно проблеми обліку готової продукції розглянуто в працях вітчизняних вчених: Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.І. Єфименка, І.В.

Жиглей, М.В. Кужельного, В.Г. Линника, В.М. Мурашка, Л.К. Сук, В.Я. Савченка, В.В. Сопка, а також зарубіжних вчених: П.С. Безруких, Д. Блейка, Б. Нідлза, В.Ф. Палія. Але, на сьогодні, залишається ще багато невирішених питань щодо вдосконалення обліку готової продукції.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Визначити проблеми обліку готової продукції і її реалізації та шляхи їх вирішення. Проаналізувати проблеми обліку готової продукції в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до П(С)БО 9 готовою вважається продукція, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, які передбачені договором або іншим нормативно-правовим актом [3].

Е. Переверзева вважає готовою продукцією вироби і продукти, які повністю закінчені обробкою на даному підприємстві, відповідають вимогам стандартів та технічним умовам, прийняті відділом технічного контролю і здані на склад готової продукції [2].

Готова продукція – це вироби, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, які відповідають діючим стандартам, технічним умовам або вимогам замовника, передбаченим у договорі, прийняті на склад або замовником.

У процесі організації обліку готової продукції велике значення приділяється первинним документам. Однією з проблем, яка виникає на цьому етапі, є відображення в документах обліку її руху на підприємстві. Це обумовлено тим, що контроль за рухом готової продукції виступає гарантом успішної роботи підприємства на ринку. Окрім затверджених форм документів, автор пропонує застосування розробленого зведеного документу, який має назву «Відомість випуску, відвантаження та реалізації продукції». Ця відомість містить всю необхідну інформацію, щодо кількості та вартості відвантаженої продукції, її фактичної собівартості та отриманих коштів на кінець кварталу за кожним покупцем. Застосування

такої відомості надасть змогу оперативного аналізу надходжень за відвантажену продукцію та миттєвого визначення суми дебіторської заборгованості на будь-яку дату за кожним покупцем [1].

Облік готової продукції повинен забезпечити контроль за виконанням завдань по випуску продукції згідно з договірним асортиментом на всіх стадіях її руху; зберігання готової продукції за обсягом, асортиментом та якістю; своєчасну випуску документів на відвантаження; використання фінансових і матеріальних ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції. Аналітичний облік готової продукції на підприємствах ведеться за місцями її зберігання та окремими видами у натуральних, умовно-натуральних і вартісних показниках. Для синтетичного обліку готової продукції призначено активний рахунок 26 «Готова продукція». Цей рахунок призначений для узагальнення інформації про наявність та рух продукції, виготовленої підприємством. Облік готової продукції включає такий комплекс робіт, при виконанні яких забезпечується своєчасний і якісний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітній період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю і своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям [4].

Слід приділити особливу увагу побудові обліку реалізації готової продукції на підприємствах, вона повинна містити повноту та своєчасність відображення інформації про реалізацію в системі обліку.

Покращення обліку реалізації готової продукції перш за все застосовується до первинної документації. Удосконалення облікової документації та документообігу необхідно здійснювати за такими напрямками: підвищення оперативності оформлення та обробки інформації під час реалізації; підвищення рівня об'єктивності аналітичної інформації; підвищення контролю з обліку вибуття готової продукції, виробничих запасів і товарів; економія витрат ресурсів та праці документування, обробки документів.

Торгівельним підприємствам доцільно ввести мікропроцесорну техніку, здатну ідентифікувати окрему одиницю готової продукції. Використання такої техніки є необхідним, адже дає змогу отримати інформацію про всі операції в момент та в місці їх здійснення [6].

Використовуючи автоматизацію обліку з реалізації готової продукції, забезпечується контроль надходження платежів від покупців за відвантаженою продукцією, буде зменшено час для визначення обсягу податкового зобов'язання з ПДВ, спрощено процес розподілу поза виробничих витрат [5].

Необхідні також зміни в наукових підходах і в нормативних документах: в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», в системі регулювання бухгалтерського обліку на принципах сучасних економічних теорій та з врахуванням антикризових програми розвинутих країн.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, сьогодні однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової продукції. Результати дослідження з організації обліку готової продукції свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції. Вирішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік готової продукції та її собівартості, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність виробленої продукції, нарощуючи економічний потенціал підприємства [8].

В процесі управління сучасним підприємством стан обліку та аналізу готової продукції та її реалізації займає головне місце. Саме тому сьогодні однією з складових ефективної організації обліку та аналізу готової продукції та її реалізації є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової

продукції. Результати досліджень з організації обліку та аналізу готової продукції свідчать про те, що існують проблеми, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції та її реалізації [7].

Література

1. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / [Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська]. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 480 с. 7. Економічний аналіз: [навч. посіб.] / [М.А. Болюх, В.З. Бурієвський, М.І. Горбатов та ін.]; за ред. М.Г. Чумаченка. – К: КНЕУ, 2003 – 556 с.
3. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика (навч.-практ. посіб.) / Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б., Кисла В.І. – К.: ЦУЛ, 2010. – 536 с.
4. Жмур Н.М. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації / Н.М. Жмур // Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». – 2007. – № 2. – С. 301–304.
5. Пушкар М.С. Фінансовий облік / М.С Пушкар. – Тернопіль: Картбланш, 2006. – 628 с.
6. Саввон О.О. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації / О.О. Саввон // Держава та регіони. – 2007. – № 3. – С. 321–324.
7. Фінансовий облік : навч. посіб. / за ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : ЦНЛ, 2010. – 510 с.
8. Фінансовий облік: [навч. посіб.]; за ред. [В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми]; 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: ЦНЛ, 2010. – 510 с. 4. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: [навч. посіб.] / за ред. М.В. Кужельного. – К.: АСК, 2001. – 272 с.